

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

20.06.2019

Vår ref:

2019/5959

Deres dato:

12.04.19

Deres ref:

2017/484-143/411

Forsvarsbygg
Postboks 405 Sentrum
0103 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Oddvar Brenna, 77642174

Statlig reguleringsplan med konsekvensutredninger for Evenes flystasjon og Harstad/Narvik lufthavn – uttalelse fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til nevnte plan med forlenget høringsfrist til den 20.06.19.

Stortinget har bestemt at Evenes flystasjon skal ha funksjon som beredskapsbase for noen av Norges nye F-35 jagerfly. Stortinget har også bestemt at de fem nye marine overvåkingsflyene skal stasjoneres på Evenes. Forsvarsbygg er tiltakshaver og har utarbeidet en statlig reguleringsplan.

Status som statlig reguleringsplan, innebærer at ingen statsetater kan reise innsigelse, men gi råd og innspill. Samordningsrutinen for regionale statsetater vil derfor ikke gjelde for denne planen.

Planen er drøftet i Planforum i både Troms og Nordland, og ved to anledninger også i et felles Planforum mellom fylkene Troms og Nordland; den 14.09.17 og 20.11.18. Planforslaget er presentert på en informativ måte for berørte offentlige instanser og plandokumentene gir et godt grunnlag for å vurdere utbyggingsplanene.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark vil gi følgende innspill til det videre arbeidet med planen:

Miljøhensyn:

Naturmangfold, avrenning og eutrofiering

Det vesentligste av planområdet ligger i Evenes kommune i Nordland fylke. Fylkesmannen i Nordland har vurdert og utredet hensyn til miljøinteresser og avgitt uttalelse i brev datert den 11.06.19. Uttalelsen om naturmangfold, avrenning og eutrofiering er representativt også for arealene og forholdene i Skånland kommune i Troms fylke.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til uttalelsen fra Fylkesmannen i Nordland for fagområdene naturmangfold, avrenning og eutrofiering, og kan slutte seg til vurderingene for de nevnte fagområdene.

Støy:

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Støy fra flytrafikken har stor innvirkning på de sørlige delene av Skånland kommune, og Fylkesmannen i Troms og Finnmark avgir derfor et eget støyfaglige innspill. Fylkesmannen i Troms og Finnmark kan for øvrig også slutte seg til uttalelsen om støy fra Fylkesmannen i Nordland.

Selv om flystripen ligger i Evenes kommune i Nordland fylke, vil alle avganger mot nord og landinger fra nord skje over Skånland kommune i Troms. De fleste flybevegelser med F-35 vil muligens skje mot/fra nord da flyenes oppstillingsplass skal være ved flystripas sørlige ende. Støyberegninger, **rapport ALM-95-00-R-RAP-001 Støy**, av 27.03.2019, viser at Skånland kommune i Troms vil bli sterkt berørt støymessig, både ved det såkalte 0-alternativet og særlig ved full utbygging.

Det er særlig flybevegelsene til F-35, særlig ved QRA-oppdrag, som definerer støybildet. Dette til tross for at disse flyvningene er relativt få, sett opp mot den totale aktiviteten ved flyplassen. QRA-oppdragene kan i tillegg oppstå når som helst på døgnet, og må anses som uforutsigbare.

Ved 0-alternativet vil antall boliger med utendørs støy over 52 dB (gul sone i T-1442) stige fra 3 til 18, og ved full utbygging til 115. For fritidsboliger i samme periode vil antallet stige fra 13 til 18, for deretter å ende på 17. I tillegg vil 2 boliger og 11 fritidsboliger ved full utbygging havne i rød flystøysone (over 62 dB).

Fylkesmannen vil i denne sammenheng poengtere at inngangen til gul og rød flystøysone i T-1442 er større eller lik ($\geq$) hhv. 52 og 62 dB, og ikke større enn ($>$) som man opererer med i støyrapporten. Fylkesmannen anbefaler at antall berørte bygninger kartlegges med utgangspunktet «større eller lik». En slik avklaring vil gi et mer presist situasjonsbilde for berørte bygninger og dermed gi et bedre grunnlag for å vurdere omfanget for avbøtende tiltak.

Støy i og ved bolig- og fritidsbebyggelse

T-1442 *Støyretningslinje for behandling av støy i arealplanlegging*, utgitt av Miljøverndepartementet og sist revidert i 2016, skal bidra til at det oppnås tilfredsstillende støyforhold for mennesker som oppholder seg i influensområdet for støy fra planlagt støyende virksomhet. Retningslinjen er ikke bindende, men bør betraktes som minimumskrav til støy i arealplanleggingen. Støybelastninger kan være et folkehelseproblem, og avbøtende tiltak blir derfor viktig ut fra et langsiktig folkehelseperspektiv.

Ifølge støyrapportens pkt 6.4, *Årsmidlet ekvivalent lydnivå Lden*, vil økningen i ekvivalent lydnivå være 8-10 dB i forhold til dagens situasjon, på de mest støyutsatte områdene nord for flyplassen. Dette oppleves som en dobling av lydnivået fra dagens nivå.

På denne bakgrunnen ivaretar ikke bestemmelse til planen støyhensyn i tilstrekkelig grad, jfr pkt. 3.4. Støy som sier at det skal vurderes behov for støyreducerende fasadetiltak for å sikre innendørs støyinnivå i klasse C i NS 8175. Det åpnes i samme punkt for å benytte klasse D, dersom kostnadene ved å oppnå klasse C blir for store. Etter Fylkesmannens vurdering, kan et avbøtende tiltak være å tilby innløsning av bygg som ikke lar seg utbedre til å tilfredsstillende klasse C.

Tiltak for å tilfredsstillende kravet til innendørs støy for fritidsboliger begrenses i planen til slike i kategori 162 (helårsbolig benyttet som fritidsbolig) og 163 (våningshus benyttet som fritidsbolig). Bygninger i kategori 161 (fritidsbolig) skal ikke få tiltak som sikrer tilfredsstillende innendørs støyinnivå, da slike ikke er omfattet av NS 8175. Fylkesmannen mener det er hensiktsmessig å tilby alle som blir utsatt for krevende støyforhold, en kompensasjon gjennom nødvendige tiltak på sine boliger/fritidsboliger. Dette vil etter vår mening være et konfliktdependende virkemiddel overfor de

som må ta belastningen ved at vitale samfunnsinteresser går foran den enkeltes krav på tilfredsstillende støyforhold, i og ved sin bolig/fritidsbolig.

Det fremkommer videre av støyrapporten, at flystøy er umulig å skjerme bort på grunn av støykildens høyde/vinkel til mottaker. Det skal likevel ikke tilbys overbygging/innbygging av verandaer og uteplasser, da slike avbøtende støytiltak etter regelverket ikke lenger kan regnes som uteareal.

Det fremkommer ikke hvilket regelverk det siktes til, men vi antar at det kan være byggeforskriftenes arealbestemmelser. Bestemmelser om bebygd areal (BYA) og bruksareal (BRA) fremkommer av kommunale arealplaner. Dette er bestemmelser som kan endres av samme instans som vedtok dem. Dersom en overbygning av en uteplass kommer i konflikt med arealbestemmelsene, kan altså sistnevnte endres slik at det støyavbøtende tiltaket likevel lar seg gjennomføre. Fylkesmannen kan ikke se at det foreligger slike arealbegrensninger i Skånland kommunes arealplaner. Fylkesmannen ber tiltakshaver vurdere om det er mulig å innarbeide avbøtende tiltak også for uteplasser.

Evenes flybase/ Harstad/Narvik lufthavn Evenes er fysisk plassert i Nordland fylke, men betjener også regionen Sør-Troms. Det er derfor i Troms fylkes interesse at også den sivile flytrafikken opprettholdes og videreutvikles i tråd med samfunnets behov. Forsvarsbygg og Avinor bør i felleskap finne løsninger på støyutfordringer ved den sivile terminalen slik at også den sivile flytrafikken ivaretas.

Planbestemmelser:

Fylkesmannen i Troms og Finnmark anbefaler en rekkefølgebestemmelse som sikrer at avbøtende støydempende tiltak gjennomføres så raskt som mulig og før flyplassen er i full drift.

Det bør også innarbeides som en rekkefølgebestemmelse at avbøtende tiltak som sikrer tilfredsstillende støyforhold ved det sivile terminalbygget for av- og påstigende passasjerer, skal være på plass før F-35 tas i bruk ved flybasen.

Samfunnsutvikling:

Utbygging og ny aktivitet på Evenes flystasjon og Harstad/Narvik flystasjon vil gi kommunene i området nye muligheter for positiv samfunnsutvikling basert på økt sysselsetting og befolkningstilvekst.

Utbyggingen vil også gi store utfordringer for kommunene først og fremst knyttet til kommunale tjenester som vannforsyning, avløp, helse, skole, barnehager mv. Forsvarsbygg bør være aktsom på tjenestebehovet som skapes gjennom flyplassutbyggingen og samarbeide med omliggende kommuner for å dimensjonere og bygge ut nødvendige kommunale tjenester. De kommunale utfordringene kan være knyttet til både kompetanse, kapasitet og økonomi for å løse behovet.

Forsvarsbygg skal ikke bygge tjenesteboliger utenfor leiområdet slik det for eksempel er på Andenes og på Bardufoss. Behovet for boliger og lokalisering av eventuelle nye boligfelt i kommunene rundt flyplassen er dermed ikke konkretisert. Det kan oppstå en kapasitets utfordring i plan- og saksbehandling i de omliggende kommunene som kan ha innvirkning på mulighetene for forsvarets personell til å skaffe seg bolig i området rundt flyplassen. Forsvarsbygg bør drøfte bolig- og utbyggingsbehovet med kommunene i regionen, slik at kommunene kan dimensjonere administrasjonen til å løse utbyggingsbehovet.

Landbruk og reindrift.

Konsekvensutredningen gir ikke klare svar på hvordan beitedyr vil reagere på det nye støybildet. For landbruksnæringen og reindriften i Skånland er det særlig usikkert hvordan det endrede støybildet vil påvirke fremtidig drift og muligheter for utvikling av landbruksnæringen og reindriftnæringen.

De oppfølgende undersøkelsene og evalueringen må gjøres mer forpliktende slik at erfaringer kan omsettes i eventuelle avbøtende tiltak. Det må være et mål at mulighetene for landbruk og reindrift opprettholdes på arealene rundt flyplassen. De støyutsatte arealene er gode og viktige produksjonsarealer som vanskelig lar seg erstatte. Mulighetene for fortsatt drift i primærnæringene må ivaretas også etter endt utbygging av flyplassen.

I planbestemmelsene punkt 4.6 anbefales det at det opprettes forum for dialog mellom primærnæringene landbruk og reindrift. Dette kan være et viktig konfliktdependende virkemiddel, men det bør angis møtehyppighet, hvem som er ansvarlig for å gjennomføre møtene og hva som kan være tema for informasjon og evt drøfting. Det bør avklares om forumet skal ha en utvidet funksjon ut over kun informasjonsutveksling, for eksempel foreslå nye avbøtende tiltak for sikre næringene. Fylkesmannen stiller seg til rådighet dersom det er ønskelig med deltakelse fra regionale landbruks- og reindriftnæringene i det planlagte kontaktforumet.

Fylkesmannen stiller seg til rådighet for spørsmål og drøftinger i det vider arbeidet med planen.

Med hilsen

Hans Kristian Rønningen (e.f.)
leder planseksjonen

Oddvar Brenna
fagkoordinator for areal

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Skånland kommune	Postboks 240	9439	EVENSKJER
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Troms fylkeskommune	Postboks 3374	9276	TROMSØ